

WHITE PAPER

on
PARTICIPATORY BUDGETING
FOR YOUTH IN EUROPE

TARTALOMJEGYZÉK

A. KONTEXTUS	4
MI A COM'ON EUROPE?	4
AZ EURÓPAI IFJÚSÁGI FŐVÁROSOK HÁLÓZATA (NETWORK OF EUROPEAN YOUTH CAPITALS)	5
VÍZIÓ, FILOZÓFIA	5
MISSZIÓ	6
CÉLOK	6
B. ELMÉLETI MEGALAPOZÁS	7
A TEMATIKUS IFJÚSÁGI PROGRAMOK KONTEXTUSA: AZ EURÓPA IFJÚSÁGI FŐVÁROSA CÍM	7
FIATALBARÁT VÁROSOK EURÓPÁBAN	8
MI A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?	9
ÁLTALÁNOS MEGHATÁROZÁS	9
A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS TÖRTÉNETE	10
MELYEK AZ ÁLTALÁBAN VETT RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (RK) ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (IRK) KÖZÖTTI FŐ KÜLÖNBSEGEK?	10
C. VÍZIÓ ÉS ÉRTÉKAJÁNLAT EURÓPA SZÁMÁRA	12
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI VÁROSOK SZÁMÁRA?	12
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS EURÓPA SZÁMÁRA?	12
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EU, EEA TAGÁLLAMOK ÉS PARTNERÁLLAMAIK SZÁMÁRA?	12
MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT A VILÁG SZÁMÁRA?	13
D. AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI MECHANIZMUSOK LÉTREHOZÁSA ÉS KIDOLGOZÁSA A GYAKORLATBAN	14
MIÉRT ELSŐSORBAN HELYI FOLYAMAT EZ?	14
AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÖSSZEHANGOLÁSA MEGLÉVŐ STRATÉGIAI KERETEKSEL ÉS MÁS VÁROSI FOLYAMATOKKAL	14
MIKOR ÉRDEMES ELINDÍTANI EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉST?	15
KIK AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMAT HELYI SZEREPLŐI? MELYEK AZ ALAPVETŐ ELEMEI?	15
HÁROM KULCSFONTOSAGÚ SZEREPLŐ: TÁMOGATÓK, KEZDEMÉNYEZŐK ÉS DÖNTÉSHOZÓK	15
A NEGYEDIK KULCSELEM: MAGA AZ IRK FOLYAMATA	16
AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ANYAGI ERŐFORRÁSAI	16
KEZDEMÉNYEZŐK ÉS KEZDEMÉNYEZÉSEK, MINT AZ IRK FOLYAMAT RÉSZEI	16
DÖNTÉSHOZÓK	17
FÖLDRAJZI BEHATÁROLÁS	17

AZ ÖNKORMÁNYZAT	18
AZ IFJÚSÁGI CIVIL SZFÉRA	18
FACILITÁTOROK (VAGY MENTOROK)	18
AZ IRK EGYÉB MOZGATÓRUGÓI	19
AZ ÁLTALÁNOS RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS PROJEKTMENEDZSMENTI CIKLUSA	19
ELŐKÉSZÜLETEK: A KERET MEGALKOTÁSA	19
LEBONYOLÍTÁS: A KEZDEMÉNYEZÉSEK KIVÁLASZTÁSA	20
A KEZDEMÉNYEZÉSEK GYAKORLATBA ÜLTETÉSÉNEK UTÁNKÖVETÉSE	21
AZ EGYENLŐ HOZZÁFÉRHETŐSÉG ELVE	21
KOMMUNIKÁCIÓ	22
A SIKERES IRK ELENGEDHETETLEN TÉNYEZŐI	22
MENNYIBE KERÜL EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?	24
KI FINANSZÍROZHAT EGY RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOT?	24
MEKKORA EGY IDEÁLIS IRK FOLYAMAT?	24
MILYEN ANYAGI JELLEGŰ MENEDZSMENTI TÉNYEZŐKET ÉRDEMES FIGYELEMBE VENNI?	24
KÖZVETVE VAGY KÖZVETLENÜL TÁMOGASSUK A KEZDEMÉNYEZÉSEKET?	25
E. MILYEN HATÁSA LEHET AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSNEK?	26
HELYI SZINTŰ HATÁS	26
REGIONÁLIS/ORSZÁGOS HATÁS	28
EURÓPAI SZINTŰ HATÁS	29
GLOBÁLIS HATÁS	29

MI A FEHÉR KÖNYV?

A Fehér könyv egy irányadó jelentés vagy útmutató, amely röviden tájékoztatja az olvasókat egy összetett kérdésről, és bemutatja a kibocsátó testület meglátását a témában. Célja, hogy segítse az olvasókat egy kérdés megértésében, a probléma megoldásában vagy a döntés meghozatalában.

Az Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Fehér Könyve egy keretdokumentum a COM'ON Europe – Ifjúsági Részvételi Költségvetés című stratégiai kezdeményezés kontextusában.

MI A COM'ON EUROPE?

A COM'ON Europe célkitűzése egy olyan, európai városok használatára szánt, az ifjúsági részvételi költségvetés alkalmazását tárgyaló nyílt keretrendszer megalkotása, amelynek célcsoportját a fiatalok képezik, nem csak mint kezdeményezők és alkotók, hanem mint döntéshozók. Célja továbbá olyan városok közötti együttműködési platformot létrehozni, amelyek már életbe léptettek hasonló folyamatokat, vagy tervezik azt. A projekt ezeket a célokat 2019 júniusáig tervezi elérni.

A COM'ON Europe általános célja, hogy hozzájáruljon a fiatalok aktív részvételéhez közösségeikben, helyi szintű részvételi költségvetési mechanizmusok segítségével. A projekt hozzájárul a fiatalok kreativitásához, vállalkozási és közösségfejlesztési kedvének fellendítéséhez; biztonságos környezetet biztosít kis léptékű kezdeményezések megtervezéséhez és javasolásához; támogatást biztosít önkormányzatok és más támogatók által, valamint a helyi közösségeket bízza meg a döntéshozatallal arról, hogy helyi kezdeményezéseket találják támogatásra érdemesnek ebben a folyamatban.

Specifikus célok:

- C1: világos, általános keret megalkotása annak érdekében, hogy növelje a polgári részvételt a fiatalok körében, nekik célzott részvételi költségvetéseken keresztül. A városi környezetben élő fiatalokat célozza, a keret pedig elméleti és gyakorlati elemeket is tartalmaz, illetve összeköti az európai közpolitikákat a helyi szintű gyakorlatba ültetéssel.
- C2: olyan környezet biztosítása fiatalok és helyhatóságok számára, amelyek bizalmon, segítségnyújtáson alapulnak, könnyen hozzáférhetők és a részvételt szorgalmazzák (döntés, szavazás), valamint a fiatalok megszólítása, kreativitásuk ösztönzése, amelyet a városok életminőségének javítására fordíthatnak (ötlet, kezdeményezés).
- C3: arra ösztönözni más városokat, hogy hasonló részvételi folyamatokat kezdeményezzenek és megerősítsék az európai városok (különösen az Európai Ifjúsági Fővárosok Hálózatában aktív

városok) együttműködését az Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Platformja és az Európai Ifjúság Részvételi Jegyzék, valamint szabadon hozzáférhető módszertan és eszköztár létrehozásán keresztül (hálózat, keret).

A COM'ON Europe két tényezőt, az ifjúsági részvételt és a részvételi költségvetést kapcsolja össze, ezáltal egyedi, eredeti program. Megtartja a részvételi költségvetés alapelvét (közpénzről való döntési folyamat), ugyanakkor kétoldalú platformot biztosít akár szervezetekben tevékenykedő, akár informálisan csoportosuló fiatalok számára. Ez a módszer lehetőséget ad rejtett energiák felszínre hozatalához, amelyek hozzájárulnak a városi közösségek életének alakításához.

A projekt minden partnere vagy viselte, vagy viselni fogja az Európa Ifjúsági Fővárosa címet: Torino 2010-ben, Braga 2012-ben, Maribor 2013-ban, Thessaloniki 2014-ben, Kolozsvár 2015-ben, Várna 2017-ben volt, Cascais pedig 2018-ban lesz ifjúsági főváros. A partnerek aktív tagok az Európa Ifjúsági Fővárosa Hálózatban és mindegyikük EU-tagállamban található.

A COM'ON Europe egy általános elméleti keretet biztosít, amelyet hét európai város konkrét ifjúsági részvételi költségvetési példája erősít meg. A keretet a következők alkotják:

- **Módszertan:** Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Fehér Könyve
- **Eszköztár** az ifjúsági részvételi folyamatok és közösségi döntéshozás számára
- **Facilitátor-csoport,** amelynek tagjai specifikus készségekkel és kompetenciákkal rendelkeznek a fiatalok megszólításához
- **Helyi akciótervek** a partnervárosokban ifjúsági részvételi költségvetési folyamatokhoz 2019 során
- **Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Platformja** az Ifjúsági Részvételi Központ és az Európai Ifjúsági Részvételi Jegyzék keretében

AZ EURÓPAI IFJÚSÁGI FŐVÁROSOK HÁLÓZATA (NETWORK OF EUROPEAN YOUTH CAPITALS)

VÍZIÓ, FILOZÓFIA

Az Európai Ifjúsági Fővárosok Hálózata egy olyan Európát képzel el, amelyben a városok és metropolisz övezetek elkötelezettek az ifjúság irányba, az ifjúságpolitika pedig szerves része a helyi és regionális fejlesztéseknek, részvételi folyamatoknak és a döntéshozatalnak.

A Hálózat meglátása szerint az ifjúsági részvétel, a fiatalok egyenlő esélyei és az ifjúsági struktúrák fenntarthatósága mind mozgatórugói a közép- és hosszútávú városfejlesztésnek, és kulcsszerepet játszanak a város és a régió összes lakosának életminőségében.

A Hálózat víziójában figyelembe veszi az Európai Unió, az Európa Tanács és az Egyesült Nemzetek Szervezetének ifjúságpolitikáit és -stratégiáit és az a célja, hogy helyi szinten hatékonyan ültesse ezeket gyakorlatba.

MISSZIÓ

Az Európai Ifjúsági Fővárosok Hálózatának missziója az, hogy egy együttműködő, fenntartható hálózatot alakítson ki az Európa Ifjúsági Fővárosa címet viselő városokból, hogy a tagok és partnerek szolidárisak legyenek egymással, és hogy arra bátorítson más európai városokat, hogy a Hálózat víziójához csatlakozzanak.

CÉLOK

A Hálózat céljai a következők:

- projektalapú interakció elősegítése, különös tekintettel az ifjúságra; a tagvárosok és partnerek közötti, szolidaritáson és együttműködésen alapuló platformok kialakítása
- fenntartható és meggyőző standardok, keretprogramok és jó gyakorlatok felállítása a helyi szintű ifjúsági részvétel és aktív polgárság tekintetében
- az európai városok és környezetük megerősítése abban, hogy tekintsék startégiai fontosságúnak az ifjúsági részvételt, a fiatalok egyenlő esélyeit és az ifjúsági struktúrák fenntarthatóságát közép- és hosszútávú fejlesztéseikben, az életminőség javításának célzásában;
- hozzájárulás ahhoz, hogy az Európa Ifjúsági Fővárosa címet európai és globális szinten is tekintsék olyan eszköznek, amely az európai ifjúságpolitikák helyi megvalósítását, az európai intézmények és helyi szervek interakciójának megerősítését segíti elő, valamint jó példaként szolgál további ifjúságpolitikák kidolgozásához más európai városokban.

B. ELMÉLETI MEGALAPOZÁS

Miért született meg ez a Fehér Könyv?

Az Ifjúsági Részvételi Költségvetés Európai Fehér Könyve számos olyan tényező kontextusában születik, amelyek kiemelik relevanciáját, mint a fiatalság szerepe a városfejlesztésben, a városi szintű tematikus ifjúsági programok és az európai fiatalbarát városok koncepciója.

A FIATALSÁG SZEREPE A VÁROSFEJLESZTÉSBEN

Az európai városok folyamatosan kihívásokkal szembesülnek a jövőjüket és a lakosság dinamikáját tekintve. Manapság a lakosok az életminőséget fontosabbnak tartják a gazdasági fejlődésnél, amely több tényezőtől áll, mint a pusztán jólét. Az általában vett jó életminőséget olyan tényezők teszik ki, mint az okosvárosok, zöld városok, szennyezés, biztonságérzet, regionális és globális kapcsolatok. A fiatalság sajátos korcsoportként másképpen viselkedik, másképpen kapcsolódik a városhoz, igényeik pedig folyamatosan másképpen alakulnak, mint más kor- vagy társadalmi csoportoké.

Továbbá ez a korcsoport teszi leggyorsabban magáévá az új technológiákat, így a fiatalság és a digitalizáció egyre inkább összefonódik, a technológiai innovációk többségét ez a generáció validálja először. Nem utolsósorban ha idesoroljuk a társadalmi innovációt is, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy minden jobbítás ezekben a folyamatokban, legyenek azok technikaiak vagy egyébek, nagy hatással lehetnek egy teljes városi társadalmi ökoszisztémára.

Mindez hatást gyakorol a városi élet és városfejlesztés minden aspektusára. A fiatalok igényei és az ezek kielégítésére tett javaslatok nemcsak a célzott ifjúsági stratégiákban vagy általános tervek ifjúságról szóló fejezeteiben kellene, hogy tükröződjenek, hanem bármilyen jövőbeli fejlesztés horizontális eleme kellene, hogy legyenek. Továbbmenve, egy város önmagáról alkotott hosszútávú víziójával csak a jövőbeli generációk figyelembe vételével lehet foglalkozni, mivel ők lesznek a vízió gyakorlatba ültetésének kemény magja 20-30 éven belül. Enélkül a vízió nem lesz valószerű.

A TEMATIKUS IFJÚSÁGI PROGRAMOK KONTEXTUSA: AZ EURÓPA IFJÚSÁGI FŐVÁROSA CÍM

Az európai fővárosi címek reneszánszukat élik, ugyanakkor a városoknak egy alapvető szükségletét biztosítják: egy adott tevékenységi terület megerősítését, amely általánosan hatással van a városra. A legelismertebb Európa Kultúráis Fővárosa cím mellett olyan más címek, mint az Európa Sportfővárosa, Európai Sportváros, Európa Zöld Fővárosa vagy más, innovációt, kis- és középvállalkozásokat célzó címek főleg a 21. században jöttek létre annak

érdekében, hogy arra ösztönözzék a városokat, hogy különös hangsúlyt fektessenek egy adott területre, hozzáadott európai értékekkel.

Az Európa Ifjúsági Fővárosa címmel ugyanez a helyzet. Az először 2009-ben, éppen 10 évvel ezen Fehér Könyv megszületése előtt odaítélt cím éves tematikus ifjúsági programok széles skáláját biztosította, és sokféle, de valamilyen szinten mind az ifjúsághoz kapcsolódó témával foglalkozott. Ezek a programok egyfelől visszatérő tényezőket tartalmaztak, mint az ifjúsági részvétel, a nagyközönség és az ifjúsági szektor együttes bevonásával történő közös igazgatás (co-management), vagy nemzetközi brand biztosítása a városoknak, másfelől viszont specifikusan jellemzők voltak minden egyes városra. Ezt a változatosságot az is adta, hogy az európai városok sokszor különböző és egyedi kihívásokkal néznek szembe, amelyek változatos tényezőktől függenek.

A COM'ON Europe - Ifjúsági részvételi költségvetés Európai Platformja programban résztvevő városok mind viselték vagy viselik az Európa Ifjúsági Fővárosa címet, és úgy döntöttek, hogy bár különböző helyzetekben vannak, törekvéseiknek egy részét standardizálják és feljavítják egy közös keretprogram, módszertan és eszköztár formájában.

FIATALBARÁT VÁROSOK EURÓPÁBAN

Nem utolsósorban az Európa Ifjúsági Fővárosa cím rendelkezik egy olyan aspektussal, amely jelentősen megkülönbözteti a többi hasonló címtől, mivel egy adott generációra összpontosít, nem pedig egy adott területre. Így ez a cím és az ezt viselő, tematikus éves programokat kidolgozó viselői egy elvontabb problémával is foglalkozhatnak: a városok hosszútávú víziójával. Abból indul ki, hogy a mai ifjúságból kerülnek ki a jövő vezetői, döntéshozói, befektetői, gazdasági tényezői civil aktivistái és ifjúsági dolgozói. Általánosabban fogalmazva a mai fiatalok fogják a jövő társadalmának gondját viselni.

Távlatilag szemlélve, nem csak arról van szó, hogy egy várost fiatalnak ismerünk el egy évig, hanem arról a hosszútávú törekvésről, hogy a városok vonzóvá váljanak a fiatalok számára, kielégítsék igényeiket, különösen amikor hosszútávú letelepedésükről döntenek. Tehát ez arról is szól, hogy egy város fiatalbaráttá válik, és az ezt lehetővé tevő feltételekről. A Fundação Bracara Augusta, Braga 2012 Európa Ifjúsági Fővárosa programját lebonyolító szervezet egy olyan stratégiai programot indított el 6 másik európai várossal partnerségben, amelynek eredményeként megszületett a 100% Fiatalbarát Város minőségi jelzés. Ez egy példa a lehetséges kiegészítő eszközökre, amelyeket a városok felhasználhatnak a fiatalbarát környezet megteremtésére.

Ugyanakkor interakciót és részvételi folyamatokat szintén alkalmazni kell ahhoz, hogy a birtoklástudat (ownership) hangsúlyos legyen a lakosság körében, hogy úgy érezzék, birtokolják a várost és annak lakónegyedeit. Ebből a szempontból a fiatalabb generáció ismét másképpen viselkedik és másképpen szocializálódik, mint az idősebb generációk. A birtoklástudat kialakításának módszerei tehát ismét különbözők kellene, hogy legyenek.

Ebben az értelemben az ifjúsági részvételi költségvetési folyamatok hasznos eszközök lehetnek. A COM'ON Europe kezdeményezés és jelen fehér könyv célja éppen az, hogy kiszélesítse azon eszközök és módszerek skáláját, amelyek által egy város kapcsolatba léphet a fiatalokkal és bevonhatja őket a jövő közös kialakításába.

MI A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?

ÁLTALÁNOS MEGHATÁROZÁS

A részvételi költségvetés (RK) egy demokratikus vita- és döntési folyamat, valamint egyfajta részvételi demokrácia, amelyben az átlagember dönt arról, hogy hogyan költse el a városi költségvetés egy részét. A részvételi költségvetés lehetővé teszi, hogy a lakosság azonosítson, megvitasson és prioritizáljon közpénzből támogatásra kerülő projekteket, és felhatalmazza őket arra, hogy valós döntés hozzanak a pénz elköltésének módjáról.

A RK folyamatokat jellemzően úgy alkotják meg, hogy bevonják azokat is, akik általában kimaradnak a közösségi szerepvállalás hagyományos módszereiből, mint az alacsony jövedelmű lakosok, a városban nem állandó lakhellyel élők és a fiatalok. Egy Brazíliában készült, nyolc várost felölelő átfogó esettanulmány, amely a részvételi költségvetés sikereit és kudarcait vizsgálta, arra a következtetésre jutott, hogy a RK eredménye gyakran a közpénz igazságosabb elköltése, nagyobb vezetőségi átláthatóság és számonkérhetőség, megnövekedett részvétel (főleg a marginalizált vagy szegényebb lakosok körében) és demokratikus tanulás volt.

A részvételi költségvetés (RK) általában hét alapvető lépésből áll:

- a közösségi vezetők meghatározzák a prioritásokat költségek és befektetés szempontjából és kiválasztják azokat, akik felé delegálják ezt a költségvetést (kezdeményezők, kezdeményezési formák, döntéshozók);
- utóbbiak konkrét javaslatokat tesznek a költségvetés elköltésére, szakértők segítségével (kezdeményezések);
- a közösség szavaz arról, hogy melyik javaslatokat támogatja és szeretné finanszírozni;

- a város vagy a kezdeményezők egy másik irányító testülete gyakorlatba ülteti a megszavazott javaslatokat
- a város vagy más adományozó intézmény finanszírozza a gyakorlatba ültetést.

A RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS TÖRTÉNETE

"From its inception in Brazil in the late 1980s, részvételi költségvetés has now been instituted in over 1500 cities worldwide. We rely on science studies for a fundamental insight: it is not enough to simply speak of "diffusion" while forgetting the way that the circulation and translation of an idea fundamentally transform it (Latour 1987). In this case, the travel itself has made RK into an attractive and politically malleable device by reducing and simplifying it to a set of procedures for the democratization of demand-making. The relationship of those procedures to the administrative machinery is ambiguous, but fundamentally important for the eventual impact of részvételi költségvetés in any one context".¹

MELYEK AZ ÁLTALÁBAN VETT RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (RK) ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS (IRK) KÖZÖTTI FŐ KÜLÖNBBSÉGEK?

Valószínűleg ez a legfontosabb kérdés. Az általában vett részvételi költségvetési folyamatok (RK) és az ifjúsági részvételi költségvetés (IRK) közötti lehetséges fő különbségeket a következőképpen foglalhatjuk össze:

- Az IRK-ben a kezdeményezéseket azok ültetik gyakorlatba, akik javasolták őket. Akár egyének, akár informális, akár formális csoportok, akár ifjúsági szervezetek a kezdeményezők, ugyanők fogják gyakorlatba ültetni a kezdeményezést, ha azt megszavazzák, miközben az IRK mechanizmusa segítséget nyújthat a gyakorlatba ültetésben és a népszerűsítésben.
- Egy IRK-ben a fiatalok egy meghatározott csoportja (kor szerint, iskola szerint, vagy más, a fiatalságon kívül meghatározott tényező szerint) javasolja a kezdeményezéseket.
- Egy IRK folyamat költségvetése általában sokkal kisebb, és nem feltételez infrastrukturális befektetéseket, főleg amiatt, hogy egy adott kezdeményezés költségvetése is alacsony, néhány száz vagy ezer eurónyi (vagy hasonló összeg helyi valutában kifejezve).
- Opcionálisan maguk a döntéshozók is egy adott korcsoport tagjai lehetnek, pl. fiatalok vagy közöttük is egy adott csoport. Ez az IRK kiírásán múlik.

¹ Ganuza, Ernesto and Baiocchi, Gianpaolo (2012) "The Power of Ambiguity: How részvételi költségvetés Travels the Globe," Journal of Public Deliberation: Vol. 8 : Iss. 2 , Article 8. Available at: <https://www.publicdeliberation.net/jpd/vol8/iss2/art8>

Fontos megjegyezni, hogy egy olyan városban, ahol RK és IRK folyamatokat is folytatnak, nem feltétlen van jelen minden felsorolt aspektus. A vezető testületek feladata, hogy a lakosságot megfelelően informálják egy IRK koncepciójáról, felépítéséről és lebonyolításáról.

Az alacsonyabb költségvetés és az eredmények alacsonyabb láthatósága miatt egy IRK valószínűleg kisebb figyelemnek örvend, mint egy általános RK, ugyanakkor a kezdeti szinteken a hatása plusz és erős változásokat hozhat akár rövid-, de főleg hosszabb távon a helyi közösségekben.

C. VÍZIÓ ÉS ÉRTÉKAJÁNLAT EURÓPA SZÁMÁRA

MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI VÁROSOK SZÁMÁRA?

Az európai városok számára az értékajánlat egy keretdokumentum, amelyet irányelvek és eszközök, egy támogatói platform, egy facilitátori csoport, egy sor alkalmazott és feljavított gyakorlati példa és egy erőforrásközpont erősít meg. Ezek célja demokratikus folyamatok elindítása, amely a fiataloknak a városi élet minden aspektusában való aktív részvételét szorgalmazza.

Az európai városok számára az értékajánlat annak egy módja, hogy folyamatosan kapcsolatban legyenek a fiatal generációkkal, ismerjék azok szükségleteit és igényeit, valamint a fiatalok hozzájárulását saját és társaik életminőségéhez.

Az európai városok számára az értékajánlat egy társadalmi innovációt szorgalmazó keret, amelyben a szervezetek, közintézmények és cégek gondolkodásmódja egy olyan ökoszisztéma felé közelít, amely lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy megvalósítsák önmagukat, és ebben segíti, támogatja, bátorítja őket, miközben engedi őket saját útjukat járni.

MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS EURÓPA SZÁMÁRA?

Az Európai Unió számára az értékajánlat egy olyan keret, amely támogatja a fiatalok aktív részvételét a városok és metropolisz övezetek életminőségének javításában. Ez az alapja egy olyan valószerű jövőképnek, amelyben a fiatalok alkotóelemei és mozgatórugói az európai városoknak és Európának, miközben sajátjuknak érzik az egész folyamatot.

MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT AZ EU, EEA TAGÁLLAMOK ÉS PARTNERÁLLAMAIK SZÁMÁRA?

Az európai Unió, az Európai Gazdasági Térség és az EU partnerállamai számára a z értékajánlat egy gyakorlati példa, amely alapját képezheti a fiatalok bátorítását és a részvételi demokráciát szorgalmazó országos közpolitikáknak és prigramoknak.

Az EU, az EEA és partneállamaik számára az értékajánlat annak egy módja, hogy bátorító, proaktív módosz szólítsák meg a fiataljaikat, felelősebbé tegyék őket,

növeljék vállalkozási kedvüket és segítsenek nekik olyan aktív polgárokká válni, akik kiemelt érdeklődéssel kezelik országuk problémáit.

Az EU, az EEA és partneállamaik számára az értékajánlat egy megbízható, valós idejű eszköz, amelynek segítségével információt szerezhetnek a fiatalok szükségéről és igényeiről, és amely bármely, a fiatalokat érintő közpolitikai döntés, stratégia vagy akcióterv alapját képezheti.

MI AZ ÉRTÉKAJÁNLAT A VILÁG SZÁMÁRA?

A világ számára az értékajánlat egy vezető, a teljes kontinensre kiterjedő erőfeszítés az irányba, hogy a fiatalokról való gondolkodásmód megváltozzon, megbízzunk bennük, mint egy olyan generáció, amely képes alkotóeleme lenni egy fenntartható jövőképek saját környezetükről és az egész világról.

A világ számára az értékajánlat egy feljavított és megerősített, de még mindig alulról építkező megközelítés, amely társadalmi innovációt hoz a városi fiatalok közösségeiben olyan témák kapcsán, mint a fenntarthatóság, felelős viselkedés és cselekvés, ma és a jövőben egyaránt.

D. AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI MECHANIZMUSOK LÉTREHOZÁSA ÉS KIDOLGOZÁSA A GYAKORLATBAN

Akár már létezik ifjúsági részvételi költségvetés (IRK) egy adott városban vagy helyi közösségben, akár csak ezután kerül megszervezésre, egy sor tényezőt figyelembe kell venni a tervezés előtt: szereplőket, projektmenedzsmenti aspektusokat, időzítést.

MIÉRT ELSŐSORBAN HELYI FOLYAMAT EZ?

Annak ellenére, hogy a világon először Portugáliában országos szintű részvételi költségvetési folyamatot indítottak el 2017-ben, a RK általában helyi szinteken, és főleg városokban szokott létrejönni. A szubszidiaritás elve (az irányítást a legkisebb, legalsóbb szinten levő vagy legkevésbé centralizált entitásnak ítélő elv) alapján a helyi költségvetés elköltéséről az ebben leginkább érintett szereplők kell döntenek. Bár a döntéseket elsősorban a választott helyi vezető testület hozza, amelynek legitimitását a választók biztosítják a helyhatósági választásokon, a költségvetés egy részéről való döntést éppen ezen legitimitás forrására, vagyis a lakosságra ruházhatják át.

AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÖSSZEHANGOLÁSA MEGLÉVŐ STRATÉGIAI KERETEKSEL ÉS MÁS VÁROSI FOLYAMATOKKAL

A részvételi költségvetés mindig egy tágabb kontextusban kell, hogy létezzen, A városi szintű általános vagy fiatalokat célzó stratégiák jó keretet biztosítanak azoknak a prioritásoknak, amelyeket egy IRK folyamatnak is szem előtt kell tartania. Ez nemcsak bizonyos infrastrukturális befektetésekre igaz, hanem tágabb társadalmi célokra és prioritásokra is. Szintén érdemes figyelembe venni a regionális, országos és európai szintű prioritásokat és stratégiai dokumentumokat, de ezek nem szabad, hogy meghatározók legyenek, inkább előírányzók a helyi prioritásokat kiegészítve.

Amennyiben egyidőben léteznek, egy IRK és egy általános RK folyamat között mindig érdemes különleges kapcsolatot és interakciót fenntartani. Mint említettük, egy IRK folyamat jelentősen különbözik egy általános RK-tól. Ha a kettőt egyidejűleg szervezik meg, ez jelentősen hozzájárul a döntéshozók és a lakosság közötti interakció növeléséhez. Mi több, egy IRK folyamat akkor is tud eredményes lenni, ha általánosabb, hagyományosabb interaktív módszerek, mint a közviták vagy strukturált párbeszéddek már nem működnek. Egy jól megalkotott IRK képes

felszínre hozni a fiatalokban levő potenciált, akkor is, amikor más eszközök csődöt mondanak.

Vannak olyan esetek, amikor egy általános RK folyamat nem volt képes ugyanúgy megmozgatni a fiatalokat, mint más korcsoportokat. Ilyen helyzetekben egy kiegészítő IRK folyamat jobban felkeltheti a fiatalok érdeklődését, sarkallhatja a részvételüket olyan témákban, amelyek közvetlenül érintik őket, de más olyan problémákban is, amelyeket az általános RK felvetett.

MIKOR ÉRDEMES ELINDÍTANI EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉST?

Minden, egy IRK folyamat elindításáról szóló döntést tágabb helyzetelemzésnek kell megelőznie. Olyan aspektusokat kell figyelembe venni, mint a földrajzi határok vagy fiatalok speciális kategóriái. Akkor érdemes elindítani egy IRK folyamatot, ha ez az elemzés kimutatja, hogy van lehetőség a fiatalok megerősítésére általa, valamint a fiatalok részéről is mutatkozik igény a közösségi akciókban való részvételre. Viszont egy folyamat elindítása nem kellene függjön egy város pillanatnyi fejlődési vagy hanyatlási állapotától. Egy IRK bármikor pozitív hatással lehet, amennyiben aktuális kihívásokkal foglalkozik, miközben figyelembe veszi a regionális, országos, európai vagy akár globális tényezőket.

KIK AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMAT HELYI SZEREPLŐI? MELYEK AZ ALAPVETŐ ELEMEI?

Egy ifjúsági részvételi költségvetés számos releváns szereplőt von be. Némelyikük kulcsfontosságú maga a folyamat létrejöttében, mások hozzáadott értéket képviselnek az eredményekben és a hatásban.

HÁROM KULCSFONTOSSÁGÚ SZEREPLŐ: TÁMOGATÓK, KEZDEMÉNYEZŐK ÉS DÖNTÉSHOZÓK

Annak érdekében, hogy egy részvételi költségvetési folyamat megtörténhessen, három kulcsfontosságú aspektusról kell beszélnünk.

Először is ott van a költségvetés: valakinek anyagilag támogatnia kell a folyamatot. Másodsorban szükség van kezdeményezőkre, akik lehetnek egyének, csoportok vagy szervezetek, akik adott formátumban és kontextusban ötleteket, tervekét javasolnak. Harmadsorban szükség van egy döntéshozó testületre, amely széleskörű hozzáférést biztosít vagy a teljes lakosságnak, vagy különleges kategóriáknak, aszerint, hogy a szabályzat mit állapít meg. Ezen három szereplő bármelyikének hiánya lehetetlenné teszi a részvételi költségvetés lebonyolítását.

A NEGYEDIK KULCSELEM: MAGA AZ IRK FOLYAMATA

Mindhárom alapvető elemnek egy személyre szabott ifjúsági részvételi költségvetési folyamat mechanizmusán keresztül kell összekapcsolódnia. Ez a mechanizmus egy alapszabályzaton keresztül ölt testet, amelyet más dokumentumok, irányelvek, technikai platformok, menedzsmenti és kommunikációs folyamatok és humán erőforrások egészítenek ki; utóbbiak elősegítik az egyének vagy csoportok részvételét a folyamatban. Ez a mechanizmus figyelembe veszi a nyilvános döntéseket egy RK kidolgozásával kapcsolatban, a RK-ekre érvényes, Európa- és világszerte elfogadott alapelveket és más, olyan helyi közpolitikákat és stratégiákat, amelyek helyi szinten lesznek hatással az ifjúsággal kapcsolatos ügyekre. A mechanizmusnak ugyanakkor egy szélesebb körű, releváns érintett felekkel folytatott konzultáció eredményének kell lennie.

AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ANYAGI ERŐFORRÁSAI

A közpénzek nem minden esetben képezik a részvételi költségvetés anyagi forrásait. Arra is van lehetőség, hogy magánadományozó csoportok vagy egy sor egyéni adományozó támogassa anyagilag a folyamatot. Nmeutolsósorban a magán- és a nyilvános szektor, valamint közösségi adományozók együttes erőfeszítéséből szülessen meg a támogatás. Az esetek többségében azonban egy RK vagy egy IRK folyamatot egy önkormányzat támogat a helyi költségvetésből, egy jogi határozat által, vagy pedig egy direkt erre a célra előirányzott alapból történik, amelyet egy közigazgatási szervezet, de nem az önkormányzat ítél oda.

KEZDEMÉNYEZŐK ÉS KEZDEMÉNYEZÉSEK, MINT AZ IRK FOLYAMAT RÉSZEI

A potenciális kezdeményezők és kezdeményezések meghatározása kiemelkedő fontosságú minden IRK folyamatban. Ezen két tényező meghatározása lesz a legnagyobb hatással a mozgósításban.

Az erről születp döntésben az IRK lebonyolítójának figyelembe kell vennie, milyen jellegű eredményeket és hatásokat akar a folyamat elérni. Ha a cél az egyéni részvétel és vállalkozási kedv erősítése, akkor a kezdeményezőknek magánszemélyeknek kell lenniük. Viszont ha a cél az asszociativitás növelése, a passzív szocializáció aktív részvételbe való fordítása, akkor indokolt formális vagy informális csoportokat tekinteni kezdeményezőknek. Továbbá egy IRK maga is hozzájárul az asszociativitás növeléséhez, azáltal, hogy összekapcsolja az egyéneket hozzájuk hasonló érdeklődőkkel, így magán a folyamaton belül is kialakulhatnak informális csoportok. Egy másik opció meglévő csoportok bevonása, mint például osztályközösségek vagy hivatalosan bejegyzett ifjúsági civil szervezetek. Bármelyiket is válasszuk, nagyon fontos, hogy a kezdeményező meghatározása világos legyen a szabályzatban, annak érdekében, hogy elkerüljük az esetleges eligibilitási félreértéseket.

A kezdeményezés meghatározása szintén kiemelkedő fontosságú. Bármely lebonyolítónak figyelembe kell vennie néhány kulcsfontosságú tényezőt. A kezdeményezések típusa határozza meg azt, hogy a lebonyolítók vagy az

adományozók hogyan képzelik e a kezdeményezések hatását a célcsoportra. Egy másik megfontolandó tényező a földrajzi behatároltság. Nem utolsósorban az egy kezdeményezés támogatására fordított összeg is meghatározza a kezdeményezések egyszerűségét vagy összetettségét. Például ha egy projekt támogatására megítélt összeg felső határa 1000 euró, akkor kis léptékű kezdeményezések fognak születni, ha viszont 10 ezer euró, akkor komplexebbek. Ugyanez a plafon fogja meghatározni azt, hogy a gyakorlatba ültetés megvalósítható-e egyénileg vagy csoportra van szükség.

DÖNTÉSHOZÓK

Minden RK folyamat esetében további kulcskérdés, hogy ki dönt a benyújtott kezdeményezésekről vagy ötletekről. Ugyanez a helyzet az IRK folyamatokkal is. Több lehetőség van: egyes modellekben a kezdeményezésekről csak fiatalok döntenek, és ezt a csoportot tovább lehet szűkíteni pl. konkrét korosztály, tevékenység vagy lakhely szerint; más modellekben egy város teljes lakossága dönt a kezdeményezésekről.

Érdemes figyelembe venni a 18 év alattiak részvételét is. Először is több országban a 16 évesek már választójoggal rendelkező polgárok. Viszont ennél fiatalabbakat is bevonhatunk egy IRK folyamatba, ha figyelembe vesszük azt, hogy a közösségi médiafelületek általában 13 éves kortól engedélyezik a regisztrációt. Bármilyen döntés születne, ezt minden egyes esetben a célok és prioritások kontextusában kell meghozni.

Egy másik tényező a döntéshozatal módja. Választhatjuk a hagyományos papír alapú szavazási rendszert, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy a fiatalok interakciója sok esetben online zajlik, és ennek hatása egyre csak nő. Így bármilyen online megoldás nagyobb mértékű részvételt eredményezhet, mint a hagyományos módszerek. Abban az esetben, ha a kezdeményezések és a szavazók specifikus csoportból kerülnek ki, pl. egy iskolából, akkor a szavazást iskolai tevékenységek keretében is le lehet bonyolítani.

FÖLDRAJZI BEHATÁROLÁS

Nem utolsósorban, bármilyen IRK esetében szükség van a földrajzi behatárolásra, annak meghatározására, hogy hol fog zajlani a folyamat. A leggyakoribb egy város területe, de meghatározhatunk egy adott lakónegyedet vagy metropolisz övezetet a város prioritásaitól és specifikus szükségleteitől függően. A földrajzi behatároláskor figyelembe kell venni a szubszidiaritás elvét is.

IGAZGATÓ TESTÜLET

Minden IRK folyamatnak kell rendelkeznie egy igazgató testülettel. Ennek összetételére számos lehetőség van. A legnyilvánvalóbb az, hogy maguk az adományozók alkossák ezt, viszont vannak olyan esetek, amikor az adományozók nem magukat tartják a legmegfelelőbbnek erre a feladatra, akár időhiány, akár szaktudás hiánya miatt. Más esetekben egy IRK folyamat elindítását egy szervezet vagy egy intézmény kezdeményezi, amelynek nem állnak rendelkezésére anyagi

erőforrások a lebonyolításhoz. Ilyenkor adományozókat keresnek, például az önkormányzathoz fordulnak anyagi támogatásért.

Bármelyik helyzet álljon fenn a igazgató testület, amelynek munkáját egy végrehajtó csapat segíti, egy teljes ciklust kell hogy véghezvigyen. A testület szerepe az IRK teljes keretének megalkotása, kezdve a szabályzattól és folytatva a teljes technikai menedzsmenttel, kommunikációval, informálással és bármilyen szükséges szolgáltatás vagy termék kiszervezésével, ideértve az együttműködést azokkal a kezdeményezőkkel, akiknek kezdeményezéseit megszavazták a folyamat során. A testület felelős a gyakorlatba ültetésért és különféle érintett felek irányába számol el a folyamat eredményeivel. A testületet alkothatja egyetlen szervezet vagy egy több szervezet képviselőiből álló tanács. Minden esetben azonban indokolt, hogy egyetlen jogi entitás hajtsa végre a teljes folyamatot.

AZ ÖNKORMÁNYZAT

Egy város önkormányzata számos szerepet játszhat egy IRK-ben, de minden esetben az egyik leginkább érdekelt fél. Az önkormányzat lehet az egyetlen adományozó, mint ezt már számos európai jó példa is bizonyította - többek között olyan városokban, amelyek részei a COM'ON Europe stratégiai projektnek. Ezenkívül számos esetben az önkormányzat irányítja a folyamatot, egyszerre ellátva a szabályalkotó és a technikai menedzser szerepét is. De még a külső finanszírozás és a menedzsment esetében is az önkormányzat részvétele elengedhetetlen a városi szintű tudatosság biztosításához. Végül, bármely IRK esetében az önkormányzat az egyik legfontosabb közvetett kedvezményezett, mivel a folyamat a városban számos pozitív hatást biztosít, amelyek skálázhatók és megsokszorozhatók a teljes városi környezetben.

AZ IFJÚSÁGI CIVIL SZFÉRA

Az IRK formátumától függetlenül aktívan együttműködik a helyi ifjúsági szektorral, mivel ez a fiatalok egyik legfontosabb katalizátora. Ezenkívül egy IRK arra ösztönözheti az ifjúsági szervezeteket, hogy bevonzzák és tevékenységeikbe bevonják a fiatalokat. Az ifjúsági szervezeteket egy ilyen folyamat projektciklusának minden szakaszába be kell vonni, az irányító testületben betöltött szerepük szintén nagy hozzáadott értéket képviselhet.

Fontos azonban tisztában lenni azzal, hogy nem az ifjúsági szervezetek az egyetlen eszköz a fiatalok eléréséhez. Az európai városok már azzal a helyzettel szembesülnek, hogy a fiatalok nem vesznek részt társadalmi interakcióban szokásos, hagyományos csatornákon keresztül, hanem egyéb katalizátorokat is alkalmazni kell.

FACILITÁTOROK (VAGY MENTOROK)

Minden társadalmi interakció végül is személyes kapcsolat. Mivel az IRK sikerének egyik kulcsfontosságú tényezője a bizalom, a facilitátorok jelentősen segíthetik ezt a részvételi folyamatot. De mi a facilitátorok (vagy mentorok) csoportja?

Alapvetően olyan emberek csoportja (lehetőleg fiatalok és ifjúsági dolgozók), akik már rendelkeznek fiatalokkal vagy fiatalok csoportjával történő közvetlen kommunikációs tapasztalatokkal, vagy most sajátítják ezt el. A folyamatban az a szerepük, hogy könnyen érthető információkat szolgáltatassanak az IRK-ról, a folyamathoz való hozzáférés lehetőségéről a fiatalok számára. A facilitátor alapvető szerepet játszik abban is, hogy segíti a kezdeményezőket egy eredeti ötlet kidolgozásában, és hogy azt az eljárási szabályzat követelményeinek megfelelően egy konkrét kezdeményezéssé alakítsák. Egy facilitátor abban is segítheti és taníthatja a fiatalokat, hogy hogyan használjanak különféle kommunikációs csatornákat, közöttük a közösségi médiát ötleteik népszerűsítésére. Nem utolsósorban egy facilitátor támogathatja is a kezdeményezőket a kezdeményezés gyakorlatba ültetésében. Egy facilitátor olyan mint egy mentor, segít, irányít bárkit, aki csak igényli. A facilitátorok vagy mentorok csoportja az egyik legfontosabb eszköz a fiatalok bevonásához, megszólításához.

MÉDIA ÉS KÖZÖSSÉGI MÉDIA

A statisztikák szerint a fiatalok ali fogyasztanak hagyományos médiát. Ennek ellenére a helyi tömegtájékoztatási eszközök hatását nem szabad alábecsülni. A sajtó helyi képviselői kulcsszerepet játszanak abban, hogy az IRK-t minden korosztállyal és társadalmi csoporttal megismertessék. Különösen akkor segíthet a sajtó a folyamat legitimizálásában, amikor hagyományos módon folyik a szavazás. A sajtóérdeklődés egyik "mellékhatása", hogy az újságírók is jobban megismerik a részvételi demokrácia pozitív hatásait.

AZ IRK EGYÉB MOZGATÓRUGÓI

Egy város ökoszisztémája további, az IRK folyamatban szerepet játszó, eddig nem említett tényezőket tartalmaz. Iskolák, egyetemek, magáncégek és ezek hálózatai, fiatalokat érintő hatáskörökkel rendelkező helyi közintézmények, kulturális terek és központok, valamint közismert, ifjúsági munkát végző civil szervezetek mind-mind hozzájárulhatnak egy IRK sikeréhez. A igazgató testületre tartozik, hogy megtalálja a legmegfelelőbb partnereket egy adott IRK-hez, az ebben a fehér könyvben bemutatott jellemzőktől függően.

AZ ÁLTALÁNOS RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS ÉS AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS PROJEKTMENEDZSMENTI CIKLUSA

ELŐKÉSZÜLETEK: A KERET MEGALKOTÁSA

A procedura meghatározása a legfontosabb dokumentum minden részvételi költségvetés esetében, ez tartalmazza a teljes keretet a bejelentéstől a végső elszámolásig. Ez írja le az összes lépést és technikai részleteket szolgáltat a teljes projektciklusban.

Az eljárási szabályzat nem az egyetlen hivatalos dokumentum, Az anyagi támogatás forrásától függetlenül egy hivatalos határozat kell, hogy elindítsa a folyamatot egy városban. Amennyiben az önkormányzat a támogató, a támogatásról vagy egy IRK folyamat megszervezésének szándékáról a határozatot a nyilvános elindítás előtt kell meghozni.

Az eljárási szabályzat az, amely meghatározza a folyamatot, de a lebonyolítást egy sor eszköz támogatja, amelyeket a tervezési fázisban határozunk meg. Különböző űrlapok, irányelvek, ismertető szövegek, egy egyedi brand és vizuális identitás mind ahhoz járul hozzá, hogy a részvételi költségvetési folyamat könnyen azonosítható és hozzáférhető legyen. Amennyiben a folyamat bármelyik szakasza online zajlik, az ehhez tartozó platformot időben kell elkészíteni és tesztelni.

Az eljárási szabályzat megalkotását egy részletes elemzésnek kell megelőznie arról, hogy mikor és hogyan lenne megfelelő elindítani egy IRK folyamatot. Ez az elemzés adja az alapot az indokláshoz is, amely elmagyarázza, miért születik meg, folytatódik vagy fejlesztődik tovább egy IRK.

LEBONYOLÍTÁS: A KEZDEMÉNYEZÉSEK KIVÁLASZTÁSA

A kezdeményezők ösztönzése, kezdeményezések megszületése és a döntésnek a közösség felé delegálása a legfontosabb elemei bármely részvételi költségvetésnek. A lebonyolítás lépései a következők:

- **CÉLCSOPORTOK INFORMÁLÁSA:** az első lépés a célcsoport tájékoztatása a részvételi folyamatról, annak szakaszairól és mindenről, amiről tudniuk érdemes. Az informálást széles körben kell végezni, minden lehetséges kommunikációs csatornán. Fontos kiemelni, hogy a sajtón és a közösségi médián keresztüli tájékoztatást személyes találkozókkal érdemes kiegészíteni. Iskolai találkozók, közvetlen interakció a fiatalokkal megszokott környezetben kiemelkedő fontosságú. Az is sokat ad hozzá a folyamathoz, és segít az üzenetek víruszerű terjedésében, ha az érdekelt felek közösen vesznek részt a tervezési folyamatban.
- **KONZULTÁCIÓ A CÉLCSOPORTTAL:** a tájékoztatás után következő konzultációs időszak lehetőséget biztosít arra, hogy közvetlenül értesüljünk a szükségletekről, hiányokról és hogy ezekre milyen megoldásokat tudnak kínálni a fiatalok különböző kezdeményezések, események, szolgáltatások vagy közterek újragondolása által. Ez a szakasz nagyon fontos a megfelelő gondolkodásmód kialakításában is, ami a későbbi szakaszokat illeti, amikor az elméleti javaslatokból a fiatalok aktív bevonása lesz. A konzultációt egy sor eszközzel, technikával, online vagy offline lehet lebonyolítani. Ebben a szakaszban megerősödik a facilitátorok vagy mentorok szerepe.
- **KEZDEMÉNYEZŐK BEVONÁSA:** ebben a szakaszban aktiválódnak a szabályzat által meghatározott kezdeményezők és kezdeményezéseket javasolnak. Egyfajta hagyományos regisztrálása a kezdeményezőknek, akár online, akár offline zajlik. ez a szakasz arról is szól, hogy az IRK iránti passzív érdeklődést aktív részvételbe fordítjuk, és ahol a beszélgetések és elméleti viták konkrét javaslatokká formálódnak. Ugyanakkor a részvétel felelősséggé alakulása is, mivel a kezdeményező fiatalok azt is felvállalják,

hogy gyakorlatba ültetik a javaslatokat, amennyiben a nagyközönség jó lehetőségnek tartja a kezdeményezéseiket az adott földrajzi terület számára (város, lakónegyed, iskola, stb.)

- **EGYÜTTMŰKÖDÉS A LEGJOBB KEZDEMÉNYEZÉSEK JAVASLÁSÁRA:** ez a lépés az addicionalitás kialakítására és a kezdeményezések iránti általános nyitottságra összpontosít. A folyamat facilitálhatja a kapcsolatot különféle kezdeményezések és kezdeményező csoportok között, segíthet közös elemeket azonosítani és együtt jobb megoldásokat kínálni a fiatalok vagy az egész közösség számára. Ebben a szakaszban társadalmilag még jobban beágyazott kezdeményezések születhetnek, amelyek szélesebb elismerésnek örvendhetnek. A kapcsolódó kezdeményezések növelik esélyüket arra, hogy szavazataikat gyűjtsenek a felhatalmazási szakaszban.
- **AZ EMBEREK FELHATALMAZÁSA:** az utolsó szakasz a végső döntés nagyközönségre bízásáról szól. A nagyközönség, mint döntéshozó ekkor fejezi ki véleményét a fiatalok által javasolt kezdeményezésekkel kapcsolatban. A nagyközönségnek formátumtól függetlenül széles hozzáférhetőséget kell biztosítani a szavazási módszerekről és a kezdeményezésekről szóló információkhoz. A részvételi költségvetésben a szavazási folyamat hosszabb ideig, 2-3 hétig vagy akár egy hónapig tart.

Ezek a lépések nem feltétlen egymás után következnek, viszont nagyon fontos, hogy rendelkezünk egy világos ütemtervvel, amelyet széles körben ismertetünk is. A igazgató testület ugyanakkor különböző időtartamokat határozhat meg és más-más hangsúlyt fektethet az egyes szakaszokra. Némely IRK folyamat nem viszi végig a célcsoportokat az összes lépésen. Nem utolsósorban, kommunikációs szempontból a célcsoportoknak nem szükséges tudniuk minden fentebb említett szakasztól, ezek a lépések leginkább a folyamat belső konceptualizációjához tartoznak.

A KEZDEMÉNYEZÉSEK GYAKORLATBA ÜLTETÉSÉNEK UTÁNKÖVETÉSE

Annak ellenére, hogy egy IRK folyamat az ötödik, felhatalmazási szakasszal véget ér, projektmenedzsmenti szempontból a lebonyolítás nem áll itt meg. A igazgató testület további erőforrásokat kell, hogy fektessen a megszavazott kezdeményezések monitorizálásába és támogatásába. Ez a szakasz jó eszközként is szolgál a fiatalok nonformális tanulásában. A megfelelő utánpótlás és támogatás növeli a kezdeményezések minőségét, gyakorlati tapasztalatot nyújt egy kezdeményezés, esemény menedzsmentjében és kommunikációjában, és növeli a fiatalok önbizalmát és társadalmi elismertségét. A facilitátorok vagy mentorok szerepe szintén elengedhetetlen ebben a szakaszban, mivel szükség esetén ők biztosítják támogatást a kezdeményezőknek. A folyamat egyik pozitív mellékhatása az is, hogy minden feltétel adott a igazgató testület számára ahhoz, hogy megfelelő módon számoljon el az adományozók és a nagyközönség felé. Ugyanakkor nagyon jó esélyeket biztosít a hosszútávú fenntarthatóságra, legitimitás és magasfokú elfogadottság szempontjából.

AZ EGYENLŐ HOZZÁFÉRHETŐSÉG ELVE

A korábbi tapasztalatok arra utalnak, hogy az ifjúsági részvételi költségvetés egyik legfontosabb problémája a folyamathoz való egyenlő hozzáférés hiánya, első

pillantásra úgy tűnhet, hogy a részvételi demokrácia tág hozzáférésről szól, de ha jobban megvizsgáljuk, azok lesznek leginkább hajlandóak részt venni, akik amúgyis hozzáférnek folyamatokhoz, miközben a hátrányos helyzetű fiatalok még hátrányosabb helyzetbe kerülnek. Így egy IRK szerkezetének megalkotásakor a igazgató testületnek érdemes különleges intézkedésekről fggondolkodnia annak érdekében, hogy hátrányos helyzetű fiatalok vagy csoportok is részt vehessenek. Ezeket az intézkedéseket bármelyik szakaszban alkalmazni lehet, a legfontosabb viszont az, hogy a hátrányos helyzetű csoportok is jelentkezhesse nek kezdeményezőkné k. Ez különleges figyelmet érdemel az első szakaszokban, ezeket a csoportokat tájékoztatni, kell, tanácsot adni nekik és bevonni őket, A szavazási szakaszban is alkalmazhatóak a különleges szabályok, például külön támogatást kaphatnak hátrányos helyzetű csoportok által javasolt kezdeményezések. Ebben az esetben biztosíthatjuk, azt, hogy ezek a kezdeményezések támogatásra és megvalósításra kerülnek, a szavazás kimenetelétől függetlenül.

KOMMUNIKÁCIÓ

Egy IRK folyamatra teljeskörű programként kell tekinteni, több rétegű aktivitásokkal és könnyen azonosítható vizuális identitással vagy branddel. A kommunikációs folyamatban figyelmet kell fordítani a programra, mint egészre, ugyanakkor az egyes tevékenységekre és szakaszokra is. Különleges figyelmet kell fordítani a közérthetőségre, mivel a kommunikáció főleg a fiatal kezdeményezőket és a szavazókat célozza. A fő szabályokat az eljárási szabályzat fekteti le, viszont ezt könnyen érhető, egyszerű üzenetek és irányelvek formájában kell kommunikálni, hogy a célcsoport megértse, hogyan vehet részt az egyes szakaszokban. Egy minőségi, lehetőség szerint fiatalos vizuális ideintitás közelebb viszi a programot a fiatalokhoz, pozitív reakciót vált ki belőlük, de más korcsoportokból vagy kategóriákbók is. További intézményes kommunikációt főleg intézményes hálózatokon keresztül lehet folytatni, amelyben részletesebb információkat szolgáltatunk a folyamat összetettebb rétegeiről.

A SIKERES IRK ELENEDHETETLEN TÉNYEZŐI

Néhány elengedhetetlen tényező nélkül az ifjúsági részvételi költségvetés nem lesz sikeres. Ezek a következők:

- **BIZALOMÉPÍTÉS:** az IRK leginkább arról szól, hogy bizalmat építünk egy innovatív folyamat iránt, amelynek célja további részvételi interakciós formákat bevinni a közösségekbe. A társadalomnak az intézményekbe és az egyénekbe vetett megnövekedett bizalma nagyobb nyitottságot, bizalmat jelent új kezdeményezések és javaslatok iránt minden területen. Végössoron ez a bizalom alapozza meg az alulról építkező társadalmi innovációhoz szükséges közhangulatot, de a fentről kezdeményezetthez is. Bizalom nélkül egy IRK kudarcot vall és tovább szegregálhatja a közösséget, és nagyobb bizalmatlanságot fog eredményezni főleg azzal kapcsolatban, hogy a fiatalok képesek pozitív változásokat előidézni a társadalomban.
- **BIRTOKLÁSÉRZET:** nem létezik sikeres iRK a több szinten megjelenő birtoklásérzet nélkül. Egy IRK akkor válok aktív és elfogadott folyamattá, amikor a fiatalok azt érzik, hogy minden, amit alkottak és megvalósítottak, az övék is, miközben hozzáadott értéket is jelentenek az általuk megcélzott

mikorközösség és a teljes városi ökoszisztéma számára. A fiatalok még motiváltabbak lesznek, ha az ötleteiket és terveiket megvalósíthatják, s ebben támogatást kapnak. Továbbá a nagyközönség körében is létrejön a birtoklásérzet, ha azt látják, hogy a választásukat, döntésüket tiszteletben tartják és figyelembe veszik ilyen jellegű részvételi folyamatokban.

- **KÜLÖNBÖZŐ TÁRSADALMI SZEREPLŐK BEVONÁSA:** nagyon fontos hangsúlyozni, hogy az IRK nem csak a fiatalokról szól, bár elsősorban az ő szükségleteiket célozza. Egy IRK ennél sokkal több, különböző generációkat köt össze, interdiszciplináris, különböző ágazatokon átívelő, és kapcsolatba hoz egymással olyan embereket, akik általában nem interakcionálnak egymással. Az IRK egy módja a város vérkeringésének felpezsdítésének, a részvétel növelésének és a vállalkozói szellem, aktív hozzáállás szorgalmazásának a teljes városi társadalomban, egyéneken és szervezeteken keresztül. Ha nem sikerül különböző területeket bevonni, az IRK nem éri el a várt hatást és kiterjedést a teljes körülhatárolt földrajzi területen.
- **LEGITIMITÁS MEGALAPOZÁSA A NAGYKÖZÖNSÉG SZÉLESKÖRŰ RÉSZVÉTELE ÁLTAL:** bármely döntéshozatali folyamatot akkor fogad el a közösség, ha egy szintén elfogadott legitimitástól ered. egy IRK esetében a legitimitást a nagyszámú szavazatok, a különböző szakaszokban kimutatható magas részvétel adja. Ez a szám bizonyítja, hogy a döntés a célcsoport nagyrészeének akaratát jelenti, és hogy az adományozó - főleg, ha az önkormányzat tölti be ezt a szerepet - elfogadja ezt a döntést, gyakorlatilag a lakosság akaratát. A legitimitás hiánya általános bizalmatlansághoz vezet a részvételi folyamatokkal szemben, ez pedig azt eredményezheti, hogy a lakosság elveszíti a kapcsolatot általános közérdekű témákkal.
- **A TÁMOGATOTT KEZDEMÉNYEZÉSEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK UTÁNKÖVETÉSE ÉS KOMMUNIKÁCIÓJA:** miközben egy IRK legfontosabb része az anyagi támogatásokról való döntés, azt is fontos kiemelni, hogy ez a döntés hogyan valósul meg a gyakorlatban. Ebben az esetben kiemelkedően fontos tájékoztatni a végső döntésben részt vevő embereket arról, hogy a döntésük hogyan öltött testet a megvalósított kezdeményezésekben. A igazgató testület ezirányú tevékenységei hosszútávú elismertséget fognak biztosítani egy IRK számára: megismételhető lesz, vagy kiterjeszthető más társadalmi- vagy korcsoportokra, lakónegyedekre vagy egy adott városról metropolisz övezetre. A megfelelő disszemináció további jótékony hatással bír, mint az adományozók vagy más kulcsszereplők széles körű elfogadása. Ez ugyanakkor megalapozza a fiatalok, magán- és közszerplők, mint partnerek nagyobb fokú részvételét további kiadásokban. A hozzáférhető eredmények hiánya a fölöslegesség érzetét keltheti.

MENNYIBE KERÜL EGY IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS?

KI FINANSZÍROZHAT EGY RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOT?

Tévhit, hogy egy részvételi költségvetés csak közköltségvetésről, elsősorban helyi költségvetés elköltéséről dönthet. Mint a neve is mutatja, a részvételi költségvetés lényege, hogy egyfajta költségvetésről való döntés történik, részvételi módon. Bármelyik közintézmény (helyi, regionális, országos, európai) vagy bármely magánvállalat vagy dönthet úgy, hogy a nagyközönségre bízsa a döntést anyagi támogatásokról. Továbbá magánszemélyek számára is nyitott a lehetőség, hogy létrehozzanak egy anyagi alapot amelynek sorsáról nem ők maguk döntenek, hanem szélesebb körű csoportokat vonnak be a döntéshozatalba. Az egyetlen fontos aspektus az, hogy bárki is legyen az anyagi támogató, ne ő maga döntsön arról, hogy mit támogatnak és mit nem az adott alapból.

MEKKORA EGY IDEÁLIS IRK FOLYAMAT?

Nem beszélünk ideális méretről. A igazgató testület a következőket kell figyelembe vennie: hágy kezdeményezés kerüljön támogatásra? Milyen volumenűek legyenek ezek a kezdeményezések? A legjobb válasz ezekre egy kezdeményezésre szánt összeg felső határának meghatározása.

Megközelíthetjük a kérdést egy már odaítélt költségvetés irányából is. Ebben az esetben össze kell vetni a teljes költségvetést a támogatandó kezdeményezések legkisebb számával, illetve a menedzsmenti költségekkel. Ezek együttes vizsgálata fogja megadni a felső határértéket.

Az egymás után több évben megszervezett IRK folyamatok esetében a igazgató testület már ismerheti a helyi szintű dinamikát, és a korábbi tapasztalatok alapján módosíthatja, javíthatja a folyamatot.

MILYEN ANYAGI JELLEGŰ MENEDZSMENTI TÉNYEZŐKET ÉRDEMES FIGYELEMBE VENNI?

Egy IRK folyamat összköltségvetése mindig magasabb, mint a kezdeményezések támogatására szánt összeg. Ahhoz, hogy a részvételi költségvetés eredményes legyen, a igazgató testület fel kell, hogy vállalja a megfelelő menedzsmentet, monitoringot és kommunikációt. Ezért a menedzsmenti terv elkészítésekor figyelembe kell venni, hogy milyen technikai és emberi erőforrásokra van szükség a teljes projektciklusban.

A teljesség igénye nélkül a következőket érdemes figyelembe venni egy IRK költségvetésének elkészítésekor:

- a menedzsment általános HR költségei, ideértve az adományozók felé történő elszámolást is
- a népszerűsítés, informálás és a fiatalok facilitálásának általános HR költségei
- a kiválasztott kezdeményezések utánkövetésének és támogatásának általános HR és technikai költségei
- általános kommunikációs és disszeminációs költségek a teljes projektciklus alatt
- a projekt koordinálásának technikai költségei (információs szolgáltatás és opcionálisan a kezdeményezések benyújtásának és a szavazásnak online lebonyolítása)
- a támogatásra kerülő kezdeményezések támogatásának technikai költségei

KÖZVETVE VAGY KÖZVETLENÜL TÁMOGASSUK A KEZDEMÉNYEZÉSEKET?

Ezt több irányból lehet megközelíteni. Elsősorban azt kell eldönteni, hogy a kezdeményezések megvalósítására közvetve vagy közvetlenül utaljuk az anyagi forrásokat.

Amennyiben közvetlenül történik az anyagi források utalása, szükség van egy jogi háttérre, amelyben a kezdeményező, legyen az egy egyén vagy egy csoport megkaphatja a támogatást. Ismét két lehetőségünk van. Ha egy jogi entitás (egy civil szervezet, egy iskola) vállalja a felelősséget a jogi háttér biztosításához egy kezdeményezés megvalósításában, ez az entitás kaphatja meg a támogatást közvetlenül. Viszont ha egy informális csoport a támogatás kedvezményezettje, a csoport egy képviselőjének kell vállalnia a felelősséget a támogatás átvételében, bizonyos, a támogatói vagy díjazási szerződésben leszögezett feltételek mellett.

Létezik egy második lehetőség is, amikor nincs közvetlen anyagi tranzakció a lebonyolító testület és a kedvezményezett/kezdeményező között. Ebben az esetben nagyon fontos meghatározni, hogy egy kezdeményező hogyan írhatja körül és érvelheti meg a kezdeményezésének fontosságát és pontosan mekkora erőforrásokra van ehhez szükség. Ha ezt a megoldást választjuk, a javak és szolgáltatások központosított beszerzését a igazgató testület vagy az adományozó biztosíthatja, a kezdeményezők pedig már természetben kapják meg ezeket.

Minden esetben nagyon fontos, hogy a igazgató testület a támogatás pontos formáját és módszerét a folyamat legelején, a felhívás közzétételkor bemutassa.

E. MILYEN HATÁSA LEHET AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSNEK?

Az ebben a fehér könyvben kifejezett értékajánlatok kontextusában az ifjúsági részvételi költségvetés nemcsak helyi, hanem regionális, országos, európai és világszinten is kifejtheti hatását.

HELYI SZINTŰ HATÁS

Számos érv szól a részvételi költségvetési folyamatok kidolgozása és lebonyolítása mellett. Viszont számos érv támasztja alá az ifjúsági részvételi költségvetések fontosságát is, amely egy sor lehetséges hatással van a város életére, mint például:

- **Boldogabb, erősebb közösségek:** amint ennek a fehér könyvnek a kontextusában hangsúlyoztuk, a fiatalság szerepe a városfejlesztési folyamatokban nem csak gazdasági tényezőkben mérhető, hanem általánosabb értelemben is, a lakosság életminőségén keresztül. Egy IRK folyamat hozzájárulhat a városról és közösségéről alkotott általános pozitív képhez azáltal, hogy a fiatalok ötleteit, javaslatait meghallhatják, mi több, a döntéshozóként működő lakosság által legjobbnak ítélt ötleteket maguk a fiatalok valósíthatják meg.
- **Bátrabb, magabiztosabb fiatal közösségek:** ez a hatás nem csak erősebb ifjúsági civil szervezeti szektorhoz vezet, hanem több lesz a közösségük életébe aktívan bekapcsolódó fiatal, illetve nő a bekapcsolódás bértéke. Az asszociativitást azzal is lehet növelni, hogy könnyen hozzáférhető mechanizmust biztosítunk, amely segítségével fiatalok csoportjai megvalósíthatják akaratukat, tehetnek valamit a szűkebb környezetükért. Nem utolsósorban az IRK a fiatalok vállalkozói készségére is jótékony hatással lehet, amely a maga során nyitottabbá teheti őket a saját vállalkozás elindítására.
- **Megnövekedett kölcsönös bizalom és elismerés a fiatalok és a helyi önkormányzatok között:** mint azt már számos példa mutatja az Európa Ifjúsági Fővárosa programok vagy kiegészítő kezdeményezések esetében, minden sikeres részvételi projekt jelentősen javítja az interakciót és együttműködést a fiatalok és szervezeteik, valamint a hatóságok között. Bizalmat épít, ami jótékony hatással van a fiatalok által javasolt jövőbeni kezdeményezésekre, de az együttműködő hozzáállásra is, ami a fiatalokat érintő jövőképet, stratégiákat és akcióterveket illeti.
- **Megnövekedett kölcsönös bizalom és elismerés a fiatalok és a lakosság többi része között:** lényeges eredmény érzékelhető abban, ahogyan más korcsoportok tekintenek a fiatalok társadalmi

hozzájárulására. Mivel a fiatalok a legfontosabb paradigmaváltól egy városban, hatásuknak az elismerése elengedhetetlen ahhoz, hogy a városi közösség egységes maradjon. A legtöbb esetben ezek a viszonyok konzerválásról vs. haladásról, a dolgok helyzetének megtartásáról vs. innovációról szólnak, ezért egy IRK folyamat segít megtalálni a megfelelő egyensúlyt egy minden generáció által elfogadható megközelítésben. Ez kölcsönös bizalomhoz és az életminőséget javító törekvésekben való együttműködéshez vezet.

- **Osztozás a jövőképpen és a felelősségben:** a kölcsönös bizalom következményeként megfelelőbb körülmények keletkeznek egy közös jövőkép kialakításához, a közös pontok megtalálásához. Ezeket a közös pontokat jövőbeni stratégiákban, akciótervekben használhatja fel az önkormányzat.
- **Megnövekedett társadalmi kohézió és inklúzió a fiatalok körében:** egy IRK mechanizmus valós lehetőségeket biztosít ahhoz, hogy a fiatalok ne csak a megszokott környezetükkel, pl. baráti körükkel, osztálytársakkal, közösségi médiában szerzett ismerőseikkel kerüljenek kapcsolatba, hanem olyan fiatalok csoportjaival is, akikkel általában nem. Ennek eredményeképpen a városi fiatalság kevésbé lesz atomizált.
- **Aktív állampolgári és vállalkozói hozzáállási ismeretek és tudás:** a kezdeményezőként történő részvétel az ifjúsági részvételi költségvetésben maradandó tapasztalatot nyújt azzal kapcsolatban, hogy hogyan gondolkodjanak megoldásokról a környezetük számára, vagy hogyan alakítsák tervvé az ötleteiket. Ez lehetővé teszi azt is, hogy a fiatalok elgondolkodjanak, miért jó az ötletük és kinek jó, miközben a megvalósítás alatt releváns tapasztalatot szereznek tervek gyakorlatba ültetéséről, ideértve a menedzsmentet és kommunikációt, vagy az ötlet sikerességéről (vagy kudarcáról) való kritikai gondolkodást. Egy ilyen folyamatban való részvétel megteremti a feltételek az aktívabb polgári elköteleződéshez és a vállalkozói magatartás javításához, azáltal, hogy egyáltalán megszüleik a kezdeményezés, hozzáadott érték teremődik, valamint aktívan gondolkodnak azon, hogy hogyan javítsák gazdasági és társadalmi környezetüket.
- **Büszkeség és sikerélmény:** az, hogy egy fiatal kezdeményezőként vesz részt a részvételi költségvetésben, kezdeményezését megszavazzák, elismerik, majd lehetősége nyílik azt meg is valósítani, sikerélményhez, büszkeséghez vezet.
- **Részvételi vezetés, részvételi demokrácia:** egy IRK kiterjeszti és megerősíti a részvételi demokrácia szerepét a képviselői demokrácia városi szintű kiegészítő eszközeként. A részvételi demokrácia valós idejű, gyors bekapcsolódást biztosító eszközt jelent, és kiterjeszti a lakosság beavatkozását a döntéshozatalba. Ennek eredményeképpen a lakosság tudatosítja, hogy nem minden döntést lehet részvételi módszerekkel meghozni, viszont fontos, hogy részt vegyenek a döntéshozatalban, miközben helyi képviselőket választanak. másfelől a részvételi demokrácia

felelősebbé teszi a politikai pártokat és a választott képviselőket a döntéseik meghozatalával kapcsolatban és számonkérhetőbbé válnak.

- **Számonkérhetőbb és átláthatóbb döntéshozatal:** maga az IRK folyamat megnöveli a helyi döntéshozók döntéseire fordított figyelmet. Ugyanakkor ez a döntéshozók számára is jók, akiknek lehetőségük nyílik kapcsolatba kerülni a lakossággal a választási kampányokon kívül is, az IRK esetében pedig konkrétan a fiatalokkal való kapcsolatteremtésre.
- **Vitakultúra és partnerség-, valamint birtoklásérzet a fiatalok körében:** a fiatalok aktív bevonása a vitákba és a közös döntéshozatalba legmegfelelőbb módon akkor történik, ha magas szinten magukénak érzik ezt. Egy IRK folyamatban ott rejlik a birtoklásérzet, a fiatalok saját ötleteiket javasolják, és érzik, hogy miközben a sajátjuk, hozzá is ad a közösség életéhez. Így az „enyém” a „mienkké” válik, miközben egyik alkotóelemét sem veszíti el. Mi több, amikor egyes csoportok közösen szerveznek kezdeményezéseket, összeolvasztják a sajátjaikat, az együttműködés és partnerség kultúrája is fejlődik, és megerősödik a közös megoldások érzete is. Vita, megbeszélések által erősebb lesz a közösségi tulajdon is.
- **Fenntartható döntések és közpolitikák, megnövekedett ismertség és elismertség a közpolitikák iránt a fiatalok körében:** a sikeresen lebonyolított IRK folyamatok megalapozzák a megnövekedett érdeklődést a fiatalok körében más döntések és őket érintő közpolitikák iránt, valamint a város szempontjából releváns egyéb témák iránt. Egyszerre teszi lehetővé a közpolitikák és közérdekű témák iránti érdeklődés tiszélesedést és a fiatalok felhatalmazását arra, hogy más döntéshozatali folyamatokban is részt vegyenek, pl, általános részvételi költségvetésekben vagy helyi, regionális, országos és európai választásokon.
- **Kollaboratív közösségfejlesztés:** ez a hatás nem jelentkezik azonnal, viszont a képviselői közösségfejlesztést kollaboratív közösségfejlesztés egészíti ki, amely által a döntések egy részét a lakosságra ruházzák át. Ha a fiatalok ezen folyamat részeinek érzik magukat, további késztetést éreznek aziránt, hogy otthon maradjanak és hozzájáruljanak saját városuk fejlesztéséhez, miközben azt érzik, hogy ottjón maradhatnak és a város is törődik velük.

REGIONÁLIS/ORSZÁGOS HATÁS

A helyi szintű ifjúsági részvételi költségvetés regionális és országos szinten is kifejezheti hatását. Regionális szinten nagyobb kohéziót ösztönöz a regionális fejlesztési stratégiák kidolgozásában és alkalmazásában, különösképpen a városi regeneráció és az életminőség tekintetében, Továbbá az IRK-k adott metropolisz övezeti problémákkal is felvetnek, amelyek esetén a város és a környező települések együttesen foglalkozhatnak olyan témákkal, mint például a fiatalok mobilitása és hozzáférésük a közszolgáltatásokhoz. Az IRK jól feltérképezi a szükségleteket, amelyeket metropolisz övezeti vagy regionális szinten lehet hatékonyabb módon megoldani.

Egy IRK országos hatását főleg az országos közpolitikákra való befolyásában lehet megállapítani. A fiatalság az országok hatásköre az Európai Unióban, ezért a legfontosabb közpolitikák országos szinten születnek. A helyi és az országos közötti hatás a kölcsönösségen alapulhat, a helyi tapasztalatok betekintést és nyers adatokat szolgáltatnak a fiatalok aktív részvételével kapcsolatban, míg az országos közpolitikák kereteket, irányelveket és eszközöket szolgáltatnak ahhoz, hogy még több városban létrejöhessenek hasonló folyamatok.

EURÓPAI SZINTŰ HATÁS

Az esetben, ha sok európai városban indulnak be ifjúsági részvételi költségvetési folyamatok, ez hozzájárulhat a részvételi demokrácia, mint a fiatalok európai szintű mozgósításának megerősítéséhez. Meggyőzi őket arról, hogy hangjukat meghallják, hogy valós mondanivalójuk van Európa jövőjével kapcsolatban, és ezt aktív módon kifejezhetik. Az IRK azonban ennél is többet nyújthat: az egyéb korosztályokba tartozók gondolkodásmódját is megváltoztathatja, jelentősen javulni fog a fiatalok innovációs, társadalom-megváltoztató erejébe vetett bizalom. Megszünteti az azirányú félelmet, hogy a jövő generációja nem képes saját kezébe venni a kezdeményezéseket, és erről az idősebb generációknak kell gondoskodnia.

Az Európai Unión belül a nagyszámú ifjúsági részvételi költségvetési folyamat jelentős adatmennyiséget fog szolgáltatni, valamint visszajelzést arról, hogy a fiatalok hogyan látják saját szükségleteiket és mit tennének az európai lakosság életminőségének javításáért. Az Európai Unió jó példát mutathat az egész világnak azzal kapcsolatban, hogy hogyan reagál, adaptál, javít és innovál közpolitikákat ezen szükségletek alapján, nem csak ifjúsági téren, hanem minden területen, mivel ezek mind a kontinens jövőjét jelentik.

GLOBÁLIS HATÁS

A világ minden részén megszervezett ifjúsági részvételi költségvetés azt fogja eredményezni, hogy a fiatalok és városaik organikusabban élnek majd együtt. Az IRK olyan csatornákat létesít, amelyeken keresztül valós időben lehet hozzáférni a fiatalok folyamatosan változó szükségleteihez. Egy IRK két nagyon fontos, a fiatalokkal kapcsolatos tényezőt azonosít be: szükségleteiket és vágyaikat. Az első a stratégiák és akciótervek meghatározására van hatással, nemcsak helyi, hanem globális szinten, ugyanis egyszerre figyelhetjük meg ezen szükségletek specifikus és általános jellegét. A második tényező reális adatokat nyújt arról, hogy a fiatal generációk hogyan vehetnek aktívan részt a társadalmi innovációs folyamatokban világszerte. Azt mutatja meg, ahogyan a globális társadalom a fiatalokra tekint, illetve hogyan látják a fiatalok a társadalom egészét.

Nem utolsósorban a kiterjesztett IRK folyamatok globális hatása jótékony hatással lesz a közös jövőképünk alakítására. Két lehetőség van: vagy az idősebb generációk fogják megkísérteni az utánuk következő generációk jövőjének elképzelését (viszont kihagyják belőle a fiatalokat, akik ennek a jövőképnek a fő haszonélvezői), vagy pedig szemléletmódot váltanak és az elejétől kezdve bevonják a fiatalokat is.

Az első lehetőség könnyebb lehet, de kevésbé fenntartható. A második organikusabb jövőképhez vezet, amely közösen lefektetett alapelveken nyugszik. Az IRK globális története arról szólhat, hogy a teljes emberiség hangsúlyt fektet arra, hogy a fiatalok szívével és eszével gondolkodjon, és a fiatalokat szolgálja. Van még egy további tényező is: a legalsó szinteken azonosítja be a szükségleteket és vágyakat, összekapcsolja őket, majd regionális, országos és kontinentális kontextusba helyezi, amely a helyi megközelítéstől a globális szemléletmódhoz vezet.

F: TERVEZD MEG AZ IFJÚSÁGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉST A SAJÁT VÁROSODBAN!

JEGYZETEK

Készült a COM'ON Europe, European Platform of Participatory Budgeting for Youth című program keretében az Erasmus+ program KA2, Stratégiai partnerségek az ifjúságügy területén támogatásával

Készült az Európai Ifjúsági Fővárosok Hálózatának keretében.

Programkoordinátor:

PONT Csoport (PONT Group), Kolozsvár, Románia

Partnerek:

Citta di Torino, Olaszország
Fundação Bracara Augusta, Braga, Portugália
Mladinski kulturni center, Maribor, Szlovénia
UNESCO Youth Club Thessaloniki, Thessaloniki, Görögország
Association “Varna European Youth Capital”, Várna, Bulgária
Camara Municipal de Cascais, Cascais, Portugália

Közreműködött:

Farkas András, Andrei Popescu, André Dantas, Babis Papaioannou, Carlos Santos, Claudia Fernando, Mauro Capella, Miguel Narciso, Mircho Hristov, Nina Roškar, Oana Almășan, Szokolay Örs, Kisgyörgy Réka, Sergey Petrov és Željko Milovanović

Jelen publikációban megjelent szövegek a szerzők véleményét fejezik ki, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság álláspontját. Az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az itt publikált információk bármilyen felhasználásáért.